

Robert Fabbri

Vespasianus

III

Afgod van Rome

Karakter Uitgevers B.V.

PROLOOG

JERUZALEM, APRIL, 33 N.C.

Een bruusk gebonk op de deur deed Titus Flavius Sabinus wakker schrikken. Zijn ogen schoten open. Met een ruk hief hij zijn hoofd van het bureau en keek om zich heen. Even wist hij niet waar hij was. Maar het gedempte licht van de ondergaande zon, dat door een kier in het raam naar binnen drong, was genoeg om de onbekende omgeving te kunnen opnemen: zijn werkkamer in de toren van de burcht Antonia. Door het raam zag hij de imposante tempel, die het uitzicht overheerste. In het avondlicht gloeiden de hoge marmeren muren rood op en blonk op het dak het bladgoud. Het heiligste gebouw van de Joden was zo kolossaal, dat de enorme zuilen van de indrukwekkende galerij die de tempel omringde, daarbij in het niet vielen. Maar de zuilen op hun beurt waren zo groot, dat de talloze mensen die ertussendoor en over de vierhoekige binnenhof snelden, zo klein als mieren leken.

De doordringende geur van het bloed van de duizenden lammeren die in het tempelcomplex werden geslacht voor het pesachmaal van die avond had bezit genomen van de kille kamer. Sabinus rilde. Hij had het koud gekregen van zijn dutje.

Er werd opnieuw geklopt, met nog meer drift dan eerst.

‘Quaestor, bent u daar?’ klonk het luid aan de andere kant van de deur.

‘Ja, kom binnen,’ riep Sabinus terug, en hij legde de rollen op het bureau in allerijl zo neer dat het leek of hij ijverig aan het werk was in plaats van een middagdutje te doen om bij te komen van zijn tweedaagse reis van Caesarea, de hoofdstad van de provincie Judaea, naar Jeruzalem.

De deur ging open. Een centurio van de hulptroepen kwam binnengestampt en ging voor het bureau in de houding staan, de helm met de dwarse kam onder zijn arm geklemd. 'Centurio Longinus van de cohort van de Eerste Augusta meldt zich,' bulderde hij. Hij had jaren in het Oosten gediend en zijn bruine gezicht was gerimpeld als oud leer.

'Wat is er, centurio?'

'Twee Joden wensen een audiëntie met de prefect, heer.'

'Dan breng je ze toch bij hem?'

'Hij is aan het eten met een Joodse prins uit Idumaea en enkele Parthen die net zijn aangekomen. Hij is zo dronken als een legionair op verlof. Hij zei dat u het maar moest afhandelen.'

Sabinus bromde wat. Hij was pas tien dagen geleden naar Judaea gestuurd om namens zijn meerdere, de gouverneur van Syria, die feitelijk het gezag voerde over Judaea, de belastingopbrengsten te controleren, maar intussen had hij genoeg van prefect Pontius Pilatus gezien om te weten dat dit niet gelogen was. 'Zeg maar dat ze morgenochtend terug moeten komen, dan zal de prefect wat beter aanspreekbaar zijn,' zei hij bars.

'Dat heb ik gedaan, maar een van hen is een *malchus* van de tempelwacht, oftewel de commandant, gezonden door hogepriester Kajafas. Hij houdt bij hoog en bij laag vol dat hij iets weet over wat er vanavond tijdens het pesachmaal gebeurd is.'

Sabinus zuchtte. Hij kende deze provincie niet, maar hij had genoeg informatie bijeengesprokkeld over de ingewikkelde politieke strijd tussen de oproerige onderdanen van Rome om te weten dat Kajafas zijn functie te danken had aan de gunst van Rome en daarom zo ongeveer de enige bondgenoot was die hij hier, tussen de voornamelijk vijandige Joodse bevolking van deze onvlambare stad, zou hebben. Met een stad vol pelgrims was het geen goed idee om tijdens de Pesach de ergernis te wekken van een bondgenoot; sterker nog, de prefect en hij waren juist naar Jeruzalem gekomen om de orde te bewaren.

'Goed dan, centurio, laat ze maar naar boven komen.'

'Het lijkt me beter als u naar beneden komt, want daar kunnen we ze makkelijker bij u weghouden.' Longinus trok twee korte, kromme

messen onder zijn riem vandaan. ‘Deze zaten verstopt onder de kleren van de andere man.’

Sabinus nam de messen aan en bestudeerde de vlijmscherpe snijvlakken. ‘Wat zijn het?’

‘*Sicae*, heer. Hij is dus een Sicariër.’

Sabinus keek de centurio vragend aan.

‘Een religieuze moordenaar,’ lichtte Longinus toe. ‘Sicariërs denken het werk van hun god te doen door de mensen die in hun ogen een oneerbaar en godslasterlijk leven leiden een kopje kleiner te maken, en dat is zo’n beetje iedereen die niet in hun sekte zit. Deze man draait er zijn hand niet voor om u te vermoorden, ook al zou hem dat zelf het leven kosten. Ze geloven namelijk dat als ze sterven tijdens hun heilige werk, ze dan samen met al die andere gestorven rechtschapenen opstaan uit de dood wanneer het einde der tijden aanbreekt, zoals zij het noemen, wanneer die messias waarop ze al tijden wachten eindelijk terugkomt en ze eeuwig zullen leven in het aardse paradijs van hun god.’

‘Vergeleken met hen zijn de zeloten nog schappelijk,’ merkte Sabinus op, doelend op de Joodse sekte die gevormd werd door het onredelijkste stelletje religieuze extremisten waarvan hij tot dusver had gehoord.

‘In deze uithoek van het rijk is redelijkheid ver te zoeken.’

Sabinus liet deze rake opmerking even bezinken. ‘Goed, centurio, ik kom naar beneden. Kondig mij maar vast aan.’

‘Jawel!’ Longinus salueerde en beende weg.

Hoofdschuddend rolde Sabinus het overzicht van de belastinginkomsten van Jeruzalem van het afgelopen jaar op – zojuist waren zijn ogen er nog van dichtgevallen –, trok zijn toga recht en ging achter Longinus aan. Hoewel het afbreuk deed aan zijn *dignitas* om zelf naar de Joden te gaan in plaats van hen naar hem toe te laten komen, wist hij genoeg van hen om het advies van zijn ervaren centurio niet in de wind te slaan. Hij wilde niet ten prooi vallen aan een of andere religieuze fanatiekeling met zelfmoordneigingen.

‘Ik ben Gaius Julius Paulus,’ verkondigde de kleinste van de twee Joden op ongeduldige toon toen Sabinus de grote hal van de burcht

betrad. 'Ik ben een Romeins burger en de commandant van de tempelwacht en ik had graag de prefect willen spreken en niet zijn ondergeschikte.'

'De prefect voelt zich niet lekker, dus u moet het met mij doen,' beet Sabinus hem toe, hij had nu al een hekel aan dit opgeblazen, krompotige Joodse mannetje, 'en u zou mij als quaestor van de gouverneur van Syria, die de directe meerdere is van de prefect van Judaea, met iets meer respect mogen bejegenen, want u mag dan een Romeins burger zijn, ik laat u er gewoon uit trappen.'

Paulus slikte en streek met zijn hand door zijn dunne haar. 'Vergeef me, quaestor, ik wilde u niet beledigen,' zei hij op een toon waar de onderdanigheid opeens vanaf droop. 'Ik heb een verzoek van de hogepriester aangaande de opruier en godslasteraar Joshua bar Josef.'

'Nooit van gehoord,' zei Sabinus onbewogen. 'Wat heeft hij gedaan?'

'Hij is de zoveelste die beweert de messias te zijn, heer,' legde Longinus uit. 'We hebben geprobeerd hem op te pakken wegens ordeverstoring; hij veroorzaakte een rel toen hij vier dagen geleden aankwam in de stad. Hij ondermijnde het gezag van de koning door te verkondigen zelf een koning te zijn. Er kwamen een paar mensen om het leven, onder wie drie man van mijn hulptroepen. Vervolgens haalde hij zich de woede van de hogepriester op de hals door zo ongeveer iedereen in de tempel te beledigen, waarna hij ook nog eens alle tafels van de geldwisselaars omgooide.'

'Wat doen die geldwisselaars in de tempel?' vroeg Sabinus, oprecht nieuwsgierig.

'De Joden denken dat ons geld afgoderij is omdat het hoofd van Caesar erop staat en daarom mogen ze hun eigen tempelgeld gebruiken om offerschappen en dergelijke te kopen. Zoals u zult begrijpen maken de wisselaars een beetje winst op de koers.'

Sabinus trok zijn wenkbrauwen op. Niets verbaasde hem nog, wat deze mensen aanging. Hij richtte zich weer op de twee Joden. De tweede man, lang, met een volle baard en zwart, geolied haar dat van onder een soort tulband vandaan golfde, staarde roerloos en met van haat vervulde ogen naar Sabinus. Zijn handen waren op zijn buik

vastgebonden. Een boerenpummel was hij duidelijk niet. Zijn lichtblauwe gewaad met lange mouwen reikte tot aan zijn enkels. Het was schoon en naadloos, kostbaar want uit één stuk geweven, het bezit van een rijk man. De mooie zwart-witte mantel die hij over zijn schouders had gedrapeerd, versterkte die indruk.

‘Wat heeft deze man met Joshua te maken?’ vroeg Sabinus aan Paulus.

‘Hij is een van zijn volgelingen,’ antwoordde Paulus met nauwelijks verholten afkeer. ‘Hij was twee jaar lang bij hem terwijl Joshua herrie schopte in Galilea. Hij beweert dat Joshua na het pesachmaal zal verkondigen dat het einde der tijden nabij is. Hij zal zichzelf uitroepen tot de langverwachte messias en een opstand tegen Rome en de tempelpriesters leiden. Kajafas wil toestemming van de prefect om hem te arresteren wegens godslastering en voor het sanhedrin te brengen, het Joodse gerechtshof. Deze man heeft gezegd dat hij ons vanavond naar hem toe zal brengen.’

Sabinus keerde zich weer tot de andere man. ‘Jood, hoe heet u?’

De man staarde hem een ogenblik aan alvorens zich te verwaardigen tot een antwoord. ‘Jehuda,’ zei hij, en hij richtte zich op.

‘U schijnt een Sicariër te zijn.’

‘Het is een eer om God te dienen,’ antwoordde Jehuda kalm in bijna feilloos Grieks.

‘Welnu, Jehuda de Sicariër, wat wilt u hebben in ruil voor het verraad van de man van wie u twee jaar een volgeling bent geweest?’

‘Ik heb zo mijn eigen redenen om dit te doen, ik doe dit niet voor een beloning.’

‘Een man van principes zeker?’ schamperde Sabinus. ‘Kunt u mij nu vertellen waarom u het doet zónder dat ik denk dat het een val is?’

Jehuda staarde Sabinus onbewogen aan en keek toen langzaam weg.

‘Ik kan u ook laten martelen, Jood,’ dreigde Sabinus. Hij had weinig geduld meer met deze man, die geen eerbied leek te hebben voor het Romeinse gezag.

‘Dat kunt u niet, quaestor,’ zei Paulus meteen, ‘want dat zal tegen het zere been van Kajafas en de priesters zijn, die u om hulp hebben

gevraagd bij het oppakken van een afvallige. Nu zich hier meer dan honderdduizend pelgrims hebben verzameld voor Pesach, heeft Rome de priesters nodig voor de ordehandhaving. Er is de afgelopen dagen al een relletje geweest.'

Sabinus keek de kleine, lompe tempelwachter woedend aan. 'U durft mij, een Romeinse quaestor, te zeggen wat ik wel en wat ik niet kan doen?'

'Hij heeft wel gelijk, heer,' zei Longinus op geruststellende toon, 'en een verzoek om hulp van de priesters kan niet afgewezen worden. Zo gaan de dingen hier niet, zeker niet als we bij hen in het krijt staan.'

'Hoezo?'

'Meteen na het oproer dat Joshua veroorzaakte, brachten zij de moordenaars van de drie hulsoldaten bij ons. Een van hen, hij heet ook Joshua, Joshua bar Abbas, is bijna net zo populair bij het volk als zijn naamgenoot. Gisteren na zijn aankomst veroordeelde de prefect ze alle drie. Ze worden morgen terechtgesteld.'

Sabinus beseftte dat Longinus waarschijnlijk gelijk had. Hij moest het verzoek van Kajafas wel inwilligen. Hij vervloekte Pilatus, die de drank boven zijn plicht had gesteld en hem op die manier in dit lastige parket had gebracht. Maar hij realiseerde zich ook dat de ondraaglijke situatie in de provincie hem daar waarschijnlijk toe had aangezet.

'Goed dan,' bromde hij, 'zeg maar tegen Kajafas dat hij de arrestatie in gang kan zetten.'

'Hij vroeg of er een Romeinse officier met ons mee kan gaan,' antwoordde Paulus. 'Anders missen we gezag.'

Sabinus wierp een blik op Longinus, die instemmende knikte. 'Goed. Dan ik ga mee. Waar treffen we elkaar?'

Paulus keek naar Jehuda. 'Zeg het maar.'

De Sicariër hief zijn hoofd en keek minachtend naar Sabinus. 'Wij nuttigen het pesachmaal in de bovenstad en er is maar één trap naar de kamer, die dus eenvoudig te verdedigen is en juist daarom werd gekozen. Maar later ontmoeten we nieuwe ingewijden buiten de stadsmuren. Als jullie bij het begin van de tweede wacht bij de Schapenpoort zijn, zal ik jullie naar hem toe brengen.'

‘Waarom grijpen we hem niet op straat, als hij weggaat?’
‘In Getsemane is het rustiger.’

‘U liet de tempelwachters deze oproerkraaiër meenemen,’ brieste prefect Pilatus tegen Sabinus, en hij struikelde over zijn woorden, ‘zodat hij door zijn eigen volk kan worden berecht. Toen liet u zijn gewapende volgelingen gaan zodat ze herrie konden schoppen waar en wanneer ze maar wilden, juist nu deze gore stad zo ongeveer overloopt van de strijdlustige religieuze fanatici die wij zo nodig moesten onderwerpen.’

‘De tempelwachters lieten ze gaan toen ze Joshua achter slot en grendel hadden gezet. De commandant verloor de helft van zijn oor en ze hadden geen zin in een gevecht. Ik had geen andere manschappen bij me.’

‘Waarom niet?’ Pilatus’ bloeddoorlopen ogen puilden uit van woede, zijn dikke drinkersneus gloeide op als een heet brandijzer, zweetdruppels rolden over zijn hangwangen. Het verslag van Sabinus over de arrestatie van Joshua had hem op zijn zachtst gezegd teleurgesteld. Zijn drie gasten nipten zwijgend van hun wijn terwijl hij zich terug liet vallen op zijn eetbank en over zijn slapen wreef. Hij pakte zijn beker, dronk hem in één keer leeg, zette hem met een harde klap op tafel, wierp Sabinus een boze blik toe en draaide zich naar de elegante, middelbare man die op de bank links van hem lag.

‘Herodes Agrippa, ik moet u om raad vragen. De quaestor heeft zich door die onruststoker in de luren laten leggen.’

Hoofdschuddend liet Herodes Agrippa zijn haar zwaaien, dat in geoliede krullen tot vlak onder zijn kortgeknipte baard hing en een smal gezicht met hoekige kaken omlijstte, een aantrekkelijk gezicht dat ontsierd werd door een grote haakneus, die als een havikssnavel tussen zijn donkere ogen naar voren stak. ‘U hebt gelijk, prefect,’ zei hij, en met onvaste hand stak hij zijn beker uit naar de slaaf die hem bediende, ‘de priesters liepen in de val van Joshua zonder...’ Hij stopte omdat de slaaf wijn op zijn bevende hand morste. ‘Eutyches! Je bent al net zo’n hopeloos geval als deze quaestor. Scheer je weg!’

Sabinus stond nors voor zich uit te kijken en deed geen enkele moeite zijn afkeer van Herodes te verhullen.

‘Bij ons raakt iemand zijn ogen kwijt als hij zulke fouten maakt als de quaestor,’ zei de oudste van de twee mannen die rechts van Pilatus lagen terwijl hij over zijn lange krulbaard streek.

Herodes gooide zijn beker naar de weglopende slaaf. ‘Helaas, Sinaces, hebben ze hier niet de vrijheid om iemand zijn verdiende loon te geven zoals bij jullie in Parthië.’

Sabinus keek Herodes een ogenblik giftig aan. ‘Mag ik u eraan herinneren, Jood, dat ik een senator ben. Let op uw woorden.’ Hij keerde zich weer tot Pilatus. ‘De priesters boden ons de kans deze man te arresteren, ik was zo vrij die kans te grijpen, u wenste zich er niet mee bezig te houden omdat u... iets anders aan uw hoofd had.’

‘Ik had helemaal niks aan mijn hoofd, ik was dronken, en nu ben ik dat zelfs nog erger. Maar ook in deze toestand had ik geweten dat ik die idioot in Romeinse handen had moeten houden en niet aan de Joden had moeten uitleveren, hoeveel van die klotepriesters er dan ook kwaad waren geworden. Wat mij betreft worden ze aan de honden gevoerd, quaestor. Hoort u het goed? Aan de honden.’

‘Maar hij zal terechtstaan en de priesters zullen hem schuldig bevinden, dat is ook in hun belang,’ zei Sabinus.

‘Ze berechten hem nu al en willen hem graag de doodstraf geven. Sterker nog, ze willen hem zó graag veroordelen dat ze zelfs hun pesachsabbat hebben geschonden om hem ’s avonds te berechten. Kajafas stuurde mij een bericht met de vraag of ik morgenochtend meteen naar het paleis wil komen, ze willen dat ik het vonnis bevestig voordat ze hem stenigen.’

Sabinus keek zijn meerdere niet-begrijpend aan. ‘Dus wat is eigenlijk het probleem?’

Pilatus zuchtte geërgerd. Hij sloot zijn ogen, liet zijn hoofd achterovervallen en streek met beide handen door zijn haar. ‘U bent nieuw in deze ellendige stad, dus ik zal proberen het in simpele taal uit te leggen,’ zei hij op een meer dan neerbuigende toon. ‘Zoals u zelf aangeeft in uw verslag regelde Joshua zijn eigen arrestatie. Hij stuurde Jehuda om hem over te leveren aan de priesters, omdat hij wilde dat niet wij maar zij hem schuldig zouden bevinden. Hij gokt erop dat het volk, bij wie hij zo geliefd is, in opstand komt tegen de priesters en de tempelleiders, en ook tegen Rome, omdat wij het

vonnis hebben bevestigd. Door één ongelooflijk naïeve blunder te begaan hebt u Joshua een wig laten drijven tussen het volk en het enige gezag dat het respecteert: de priesters, die hun positie aan Rome te danken hebben en daarom geen enkel belang hebben bij een opstand.'

Opeens drong het Sabinus door hoe ernstig zijn inschattingsfout was. 'Dus als wij hem hadden veroordeeld, zouden de priesters het volk tot kalmte hebben kunnen manen en zou er naar hen geluisterd zijn, wat met enig machtsvertoon van onze kant genoeg zou zijn geweest om een opstand tegen te houden.'

'Hè hè,' zei Pilatus spottend, 'het muntje is gevallen. Dus, Herodes, ik moet dit onheil snel zien te voorkomen, voordat de volgelingen van Joshua onrust stoken onder het volk. Hoe moet ik dat aanpakken?'

'U moet morgenochtend meteen naar het paleis gaan.'

'Om het vonnis teniet te doen?'

'Nee, u kunt deze man niet laten leven nu ze hem eindelijk hebben. U moet de priesters en het volk herenigen, zodat ze de mensen in toom kunnen houden.'

'Ja. Maar hoe?'

'Door van een Joodse steniging een Romeinse kruisiging te maken.'

'Deze man moet sterven,' siste hogepriester Kajafas door zijn lange, volle grijze baard naar Pilatus. In zijn weelderige gewaad en met dat eigenaardige, met edelstenen belegde hoofddeksel van zijde vond Sabinus hem eerder lijken op een oosterse vazalkoning dan op een hogepriester. Maar goed, te oordelen naar de omvang en pracht van de tempel was het jodendom een steenrijke godsdienst, en de priesters konden zich deze weelde veroorloven dankzij al het geld dat ze kregen van de armen, die dan hoopten dat hun god hen als recht-schapen mensen zou zien.

'Dat zal ook gebeuren, priester,' antwoordde Pilatus. In de vroege ochtend was hij nooit op zijn best en hij moest alle zeilen bijzetten om niet zijn kwetsbare humeur te verliezen. 'Maar op de Romeinse manier, niet op de Joodse.'

Sabinus stond naast Herodes Agrippa en keek vol belangstelling naar het gekrakeel van de twee machtigste mannen van de provincie. Zij discussieerden op het scherp van de snede, helemaal nadat Pilatus

Kajafas met zichtbaar genoeg had gewezen op het feit dat hij argeloos in de val van Joshua was gelopen.

‘Om een opstand te voorkomen,’ vervolgde Pilatus, ‘die, als de berichten die mij hebben bereikt kloppen, de volgelingen van Joshua nu al in gang zetten, moet u onmiddellijk doen wat ik gezegd heb.’

‘En hoe weet ik dat u uw belofte nakomt?’

‘Bent u nou echt zo dom, of doet u maar alsof?’ beet Pilatus hem toe. De spanning die het gesprek met deze zelfzuchtige priester opriep dreigde toch zijn humeur te verpesten. ‘We zitten nu namelijk in hetzelfde schuitje. De voorbereidingen zijn getroffen en de bevelen gegeven. Spoed u weg!’

Kajafas draaide zich om en liep, met alle waardigheid die hij kon verzamelen na zo bruusk weggestuurd te zijn, de hoge audiëntiezaal uit, het luisterrijke middelpunt van het paleis van wijlen Herodes de Grote aan de westkant van de bovenstad.

‘Wat denkt u, Herodes?’ vroeg Pilatus.

‘Ik denk dat hij eieren voor zijn geld kiest. Staan de troepen klaar?’

‘Ja.’ Pilatus richtte zijn bloeddorpen ogen op Sabinus. ‘U krijgt de kans om uw fout goed te maken, quaestor. Gewoon doen wat Herodes u heeft opgedragen.’

Het rumoer van de luidruchtige menigte zwol aan toen Sabinus en Herodes bij de hoofdingang van het paleis kwamen. Ze liepen door de hoge, glanzende deuren van cederhout en zagen dat het plein voor het paleis helemaal werd gevuld door de enorme meute, waarvan een deel zelfs was uitgeweken naar de brede straat die naar de tempel en de burcht Antonia liep.

De schaduwen waren lang en de lucht fris, want het was het eerste uur van de dag. Links van hem, op de heuvel van Golgotha, achter de Oude Poort in de stadsmuur, zag Sabinus het kruis dat tussen de terechtstellingen door bleef staan opdat de mensen niet zouden vergeten welk lot hun wachtte wanneer zij in verzet zouden komen tegen het Romeinse gezag.

Kajafas stond boven aan de paleistrap en probeerde met geheven armen de menigte tot bedaren te brengen. Hij werd omringd door een stuk of tien priesters. Achter hem, bewaakt door Paulus en een

stel tempelwachters, stond Joshua, met gebonden handen en een bebloede doek om zijn hoofd.

Langzaam stierf het rumoer weg en Kajafas kon aan zijn toespraak beginnen.

‘Wat zegt hij?’ vroeg Sabinus aan Herodes.

‘Hij heeft opgeroepen tot kalmte en nu zegt hij dat Joshua gratie krijgt en zal worden vrijgelaten uit Joodse gevangenschap omdat hij zo geliefd is bij de gewone mensen, een barmhartig gebaar in het teken van Pesach.’

Uit de menigte steeg een luid gejuich op toen Kajafas zijn toespraak onderbrak. Enkele ogenblikken later hief de hogepriester opnieuw zijn armen, hij verlangde dat het stil was, anders zou hij niet doorgaan.

‘Nu verzoekt hij hun terug naar huis te gaan,’ vertaalde Herodes, ‘en hij zegt dat Joshua meteen vrijgelaten zal worden.’

Sabinus keek toe, realiseerde zich dat het bijna zijn beurt was. Kajafas draaide zich om en knikte naar Paulus, die met tegenzin de handen van de gevangen begon los te maken.

‘Nu!’ siste Herodes. ‘En probeer geen stomme dingen te zeggen.’

‘Deze man is nu een gevangene van de Senaat van Rome,’ bulderde Sabinus terwijl hij naar voren liep. Achter hem kwam Longinus het paleis uit met een halve centurie hulptroepen, die snel de tempelwachters en hun vroegere gevangene omsingelden. Vanuit de richting van de burcht Antonia kwam een cohort hulptroepen aange-marcheerd, die achter de menigte de weg versperde en ontsnappen onmogelijk maakte.

‘Wat heeft dit te betekenen?’ schreeuwde Kajafas iets te theatraal naar Sabinus.

‘De Senaat eist dat deze man, Joshua, voor de vertegenwoordiger van Caesar, prefect Pilatus, verschijnt om berecht te worden,’ antwoordde Sabinus met een hoge, luide stem die het hele plein bestreek. Woedende kreten klonken vanuit de menigte toen degenen die Grieks verstonden de woorden van Sabinus vertaalden voor hun kameraden. Toen het rumoer aanzwol trokken de troepen achter de menigte hun zwaarden en begonnen er ritmisch mee op hun schilden te slaan.